

Izolace, separace a detekce proteinů a nukleových kyselin a jejich význam

VOJTĚCH ADAM

Mendelova
univerzita
v Brně

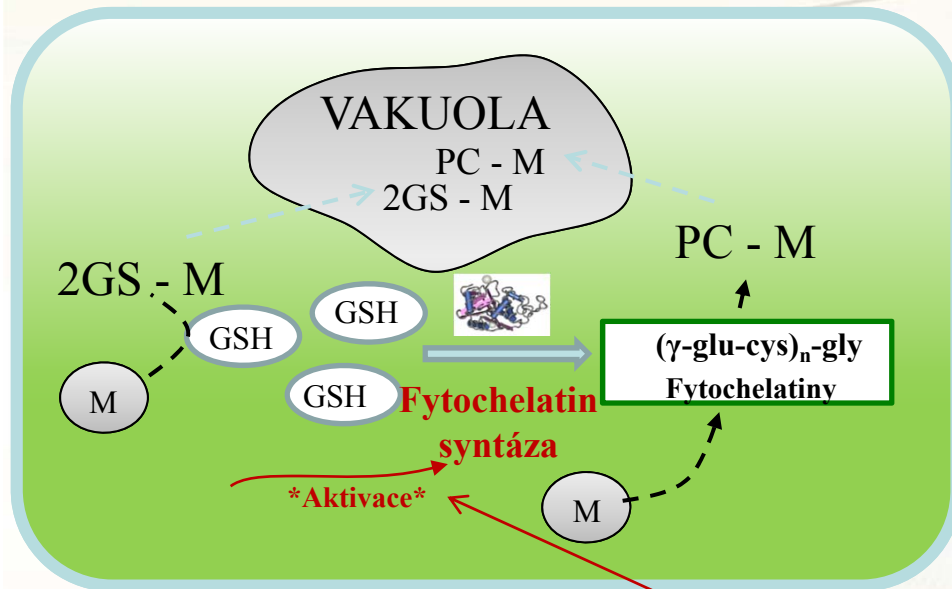
Agronomická
fakulta

Životní prostředí

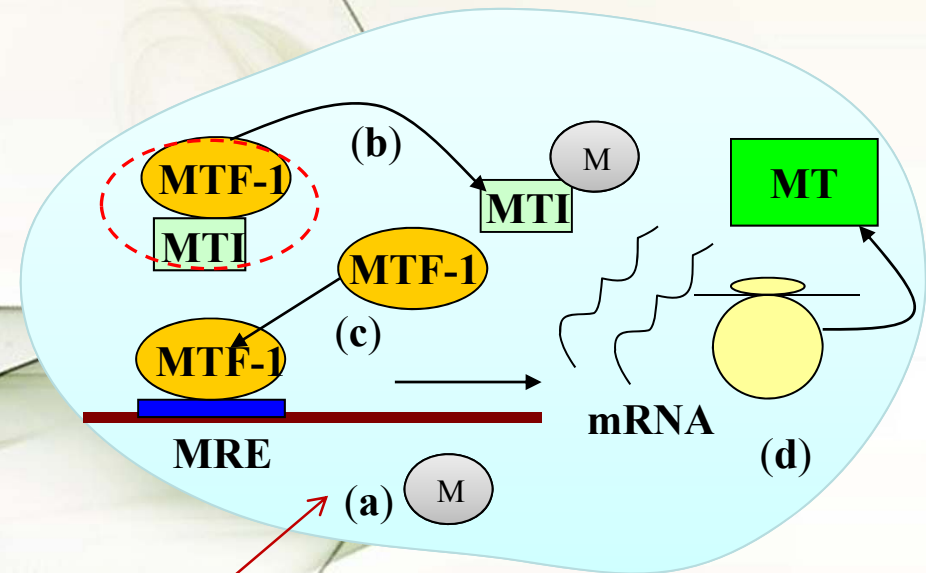

Obranné mechanismy

Rostlinná buňka

Živočišná buňka

Ionty kovů (M)

Obsah

I. Genová exprese

II. Rostlinné obranné mechanismy

III. Živočišné obranné mechanismy

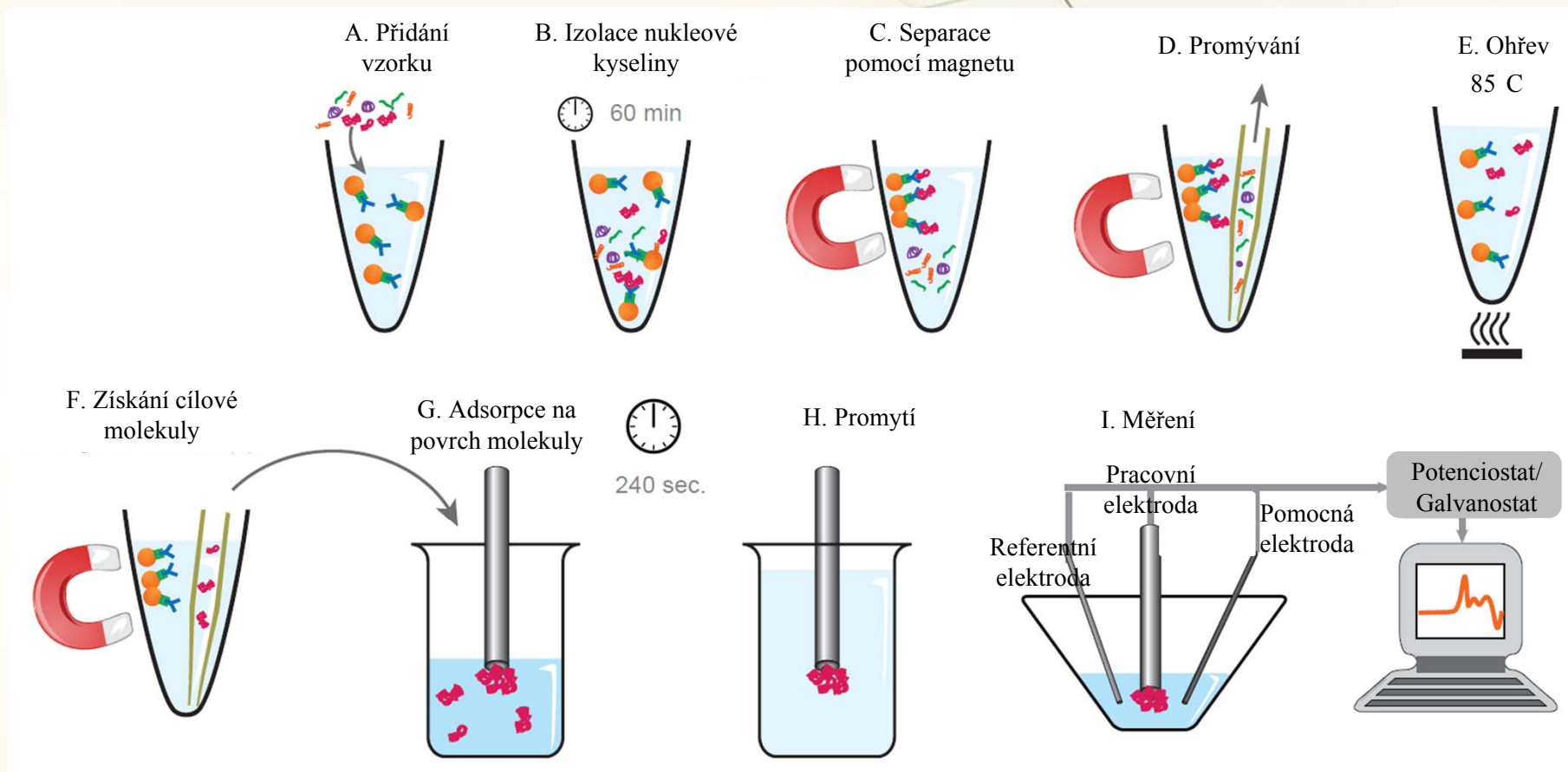
Obsah

I. Genová exprese

II. Rostlinné obranné mechanismy

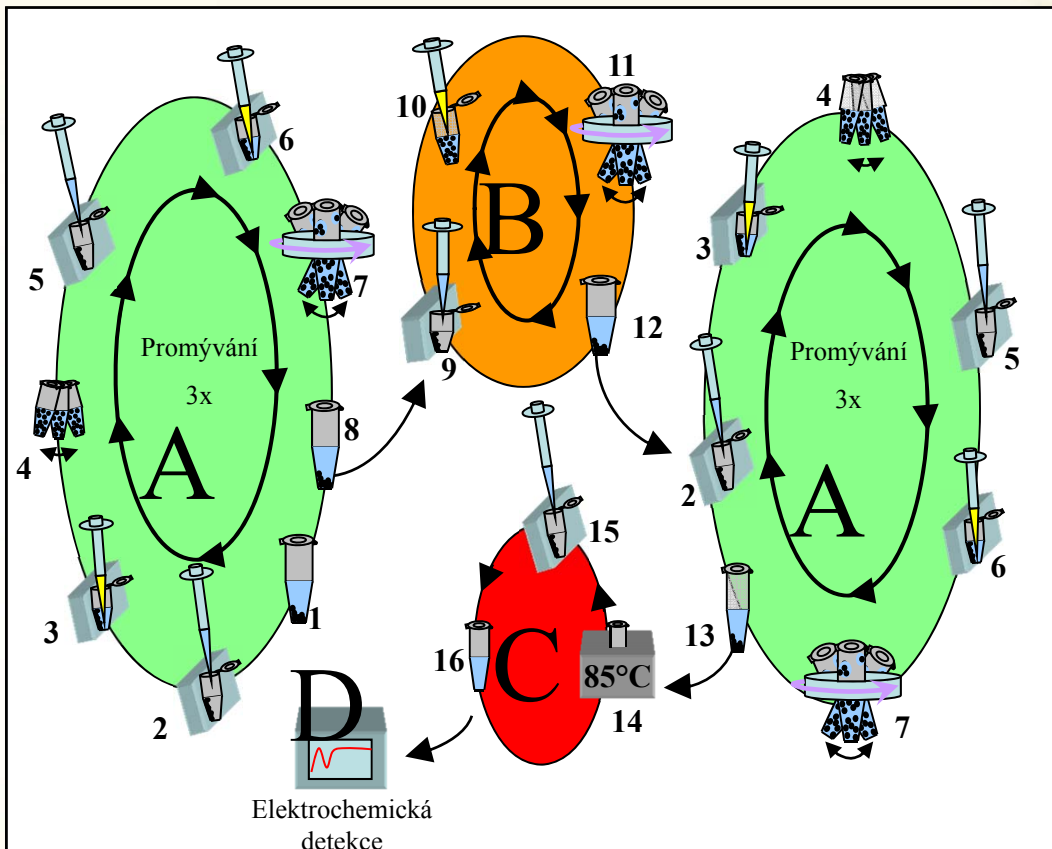
III. Živočišné obranné mechanismy

Pokročilé materiály v izolaci nukleových kyselin

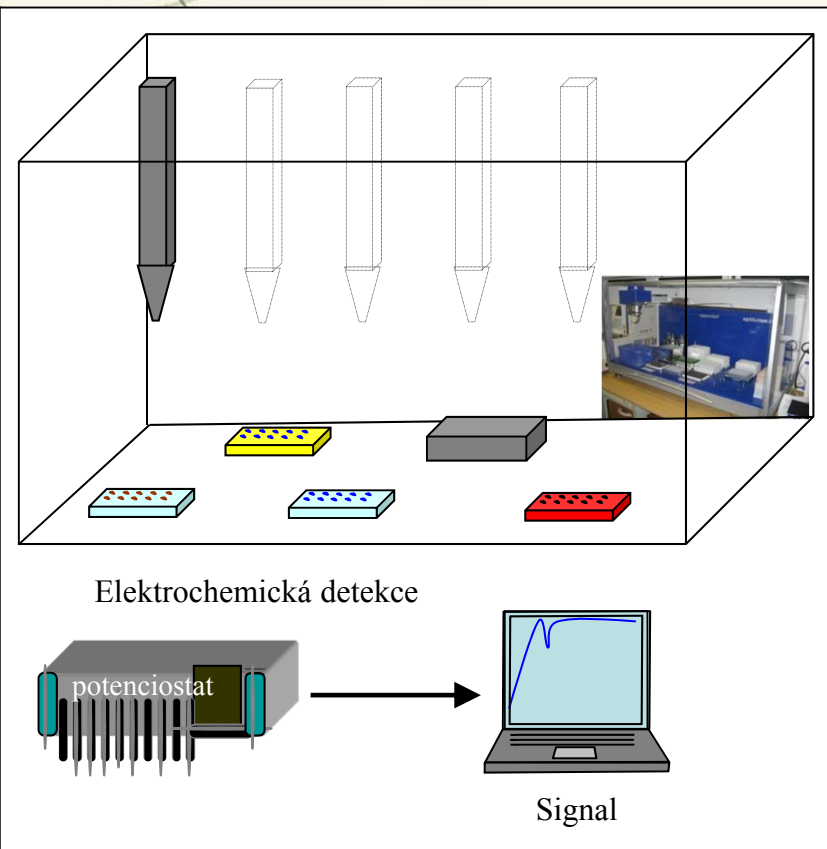

Izolace nukleových kyselin

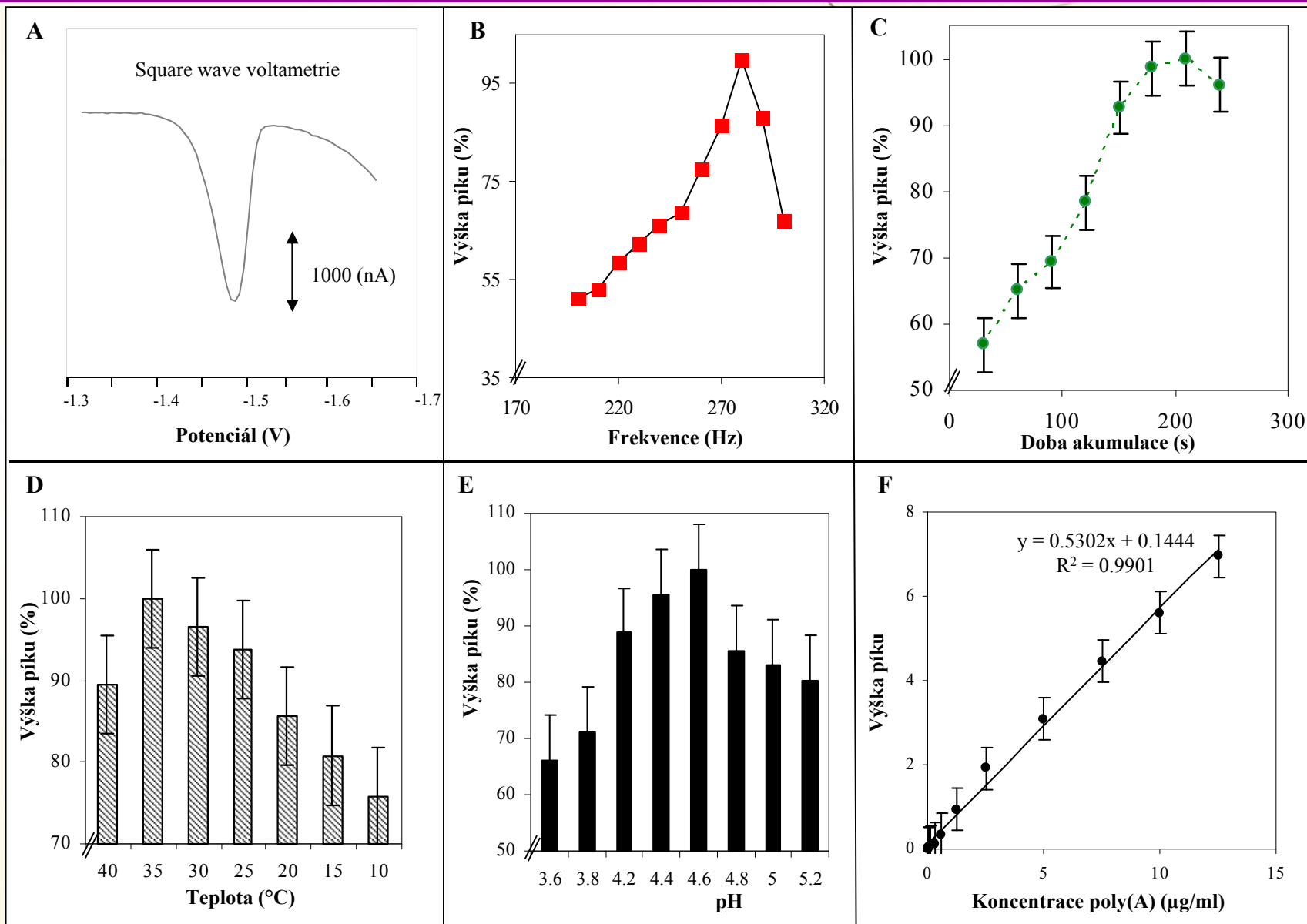
Poloautomatická

Automatická

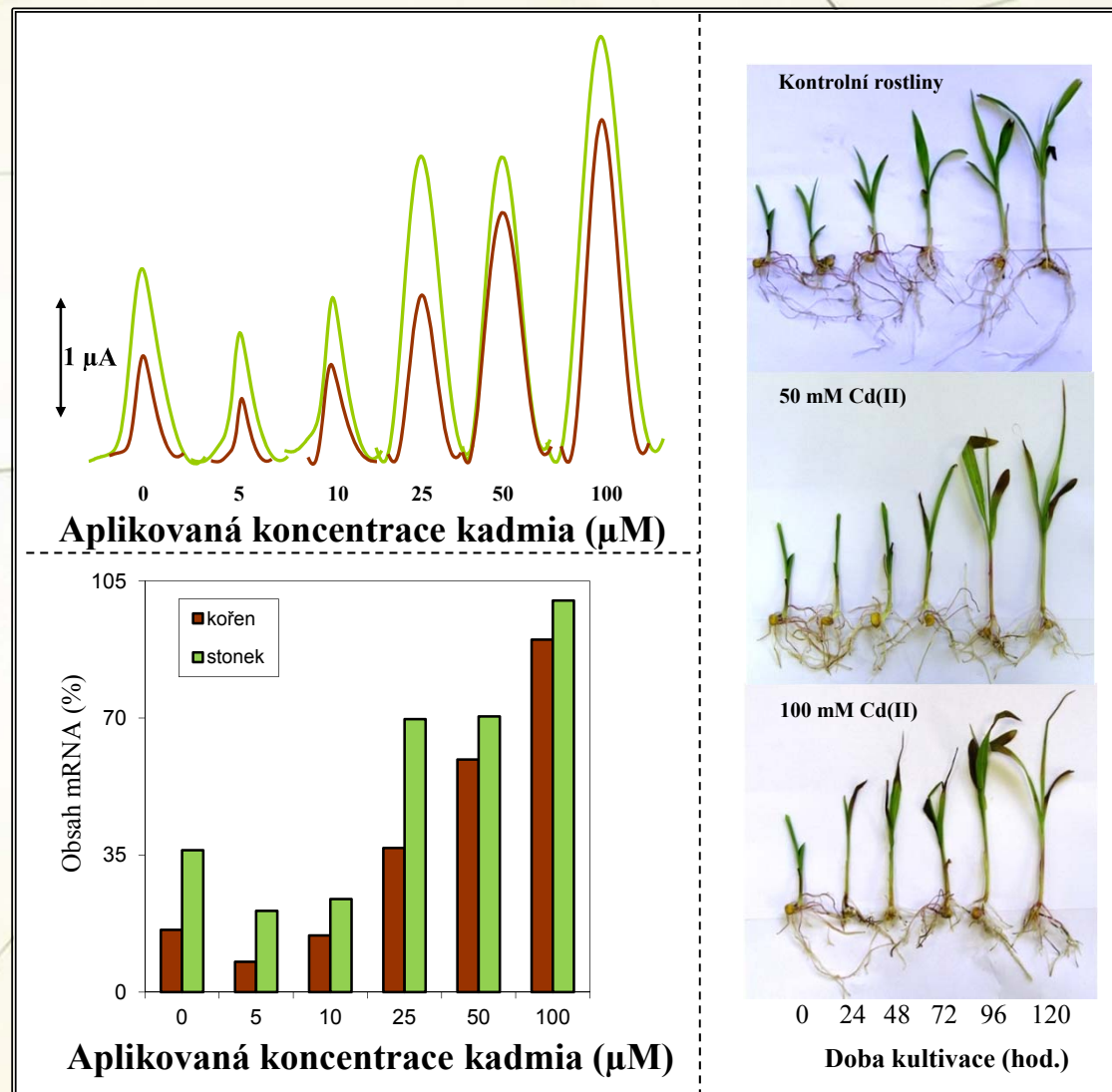

Optimalizace elektrochemické detekce nukleových kyselin

Je separace založená na paramagnetických částicích v kombinaci s elektrochemickou detekcí využitelná pro analýzu reálných vzorků?

Izolace mRNA z reálného vzorku

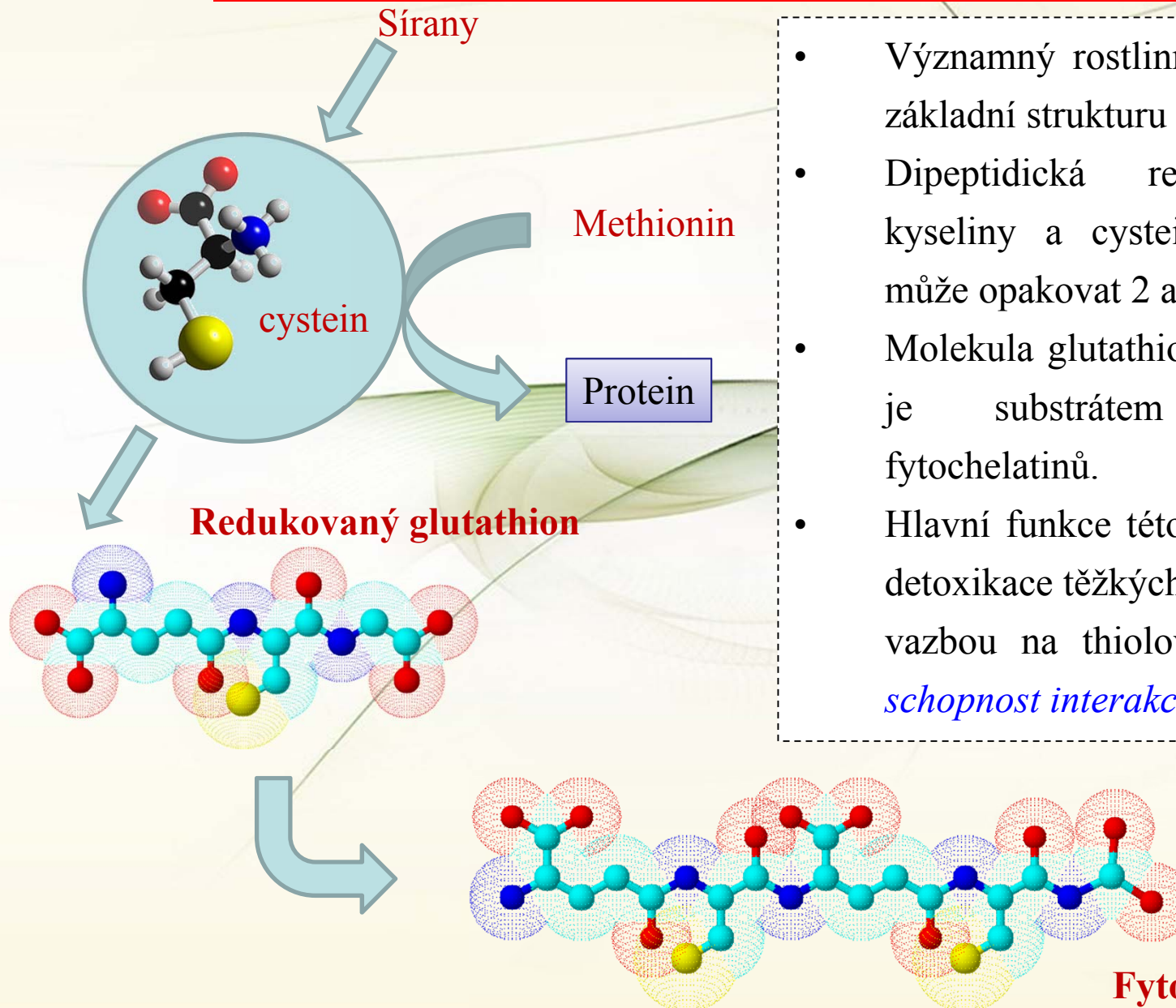
Obsah

I. Genová exprese

II. Rostlinné obranné mechanismy

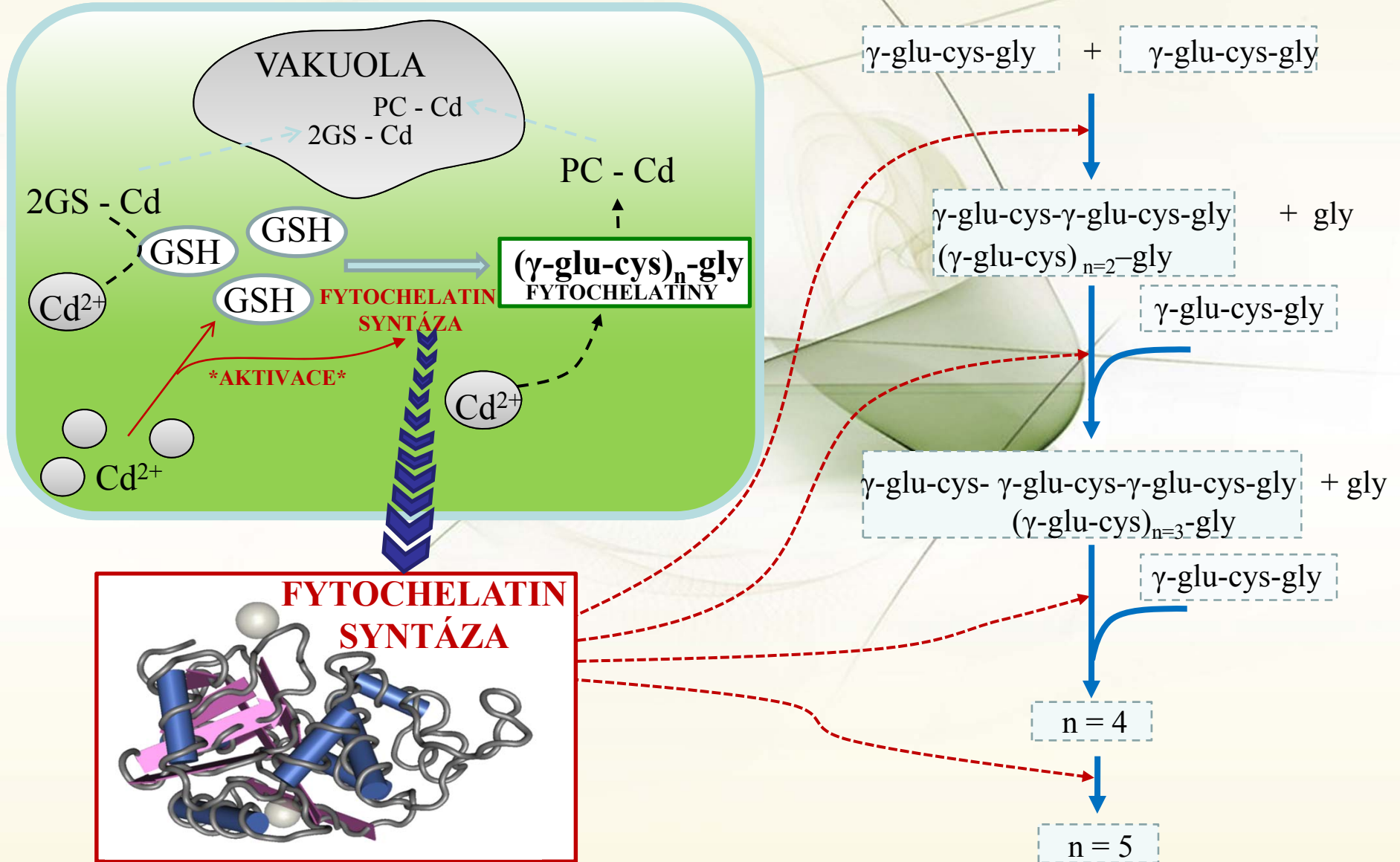
III. Živočišné obranné mechanismy

Fytochelatiny

- Významný rostlinný peptid, který má základní strukturu $(\gamma\text{-Glu-Cys})_n\text{-Gly}$.
- Dipeptidická repetice glutamové kyseliny a cysteinu ($\gamma\text{-Glu-Cys}$) se může opakovat 2 až 11krát.
- Molekula glutathionu ($\gamma\text{-Glu-Cys-Gly}$) je substrátem pro syntézu fytochelatínů.
- Hlavní funkce této skupiny peptidů je detoxikace těžkých kovů, která probíhá vazbou na thiolové skupiny peptidu *schopnost interakce*.

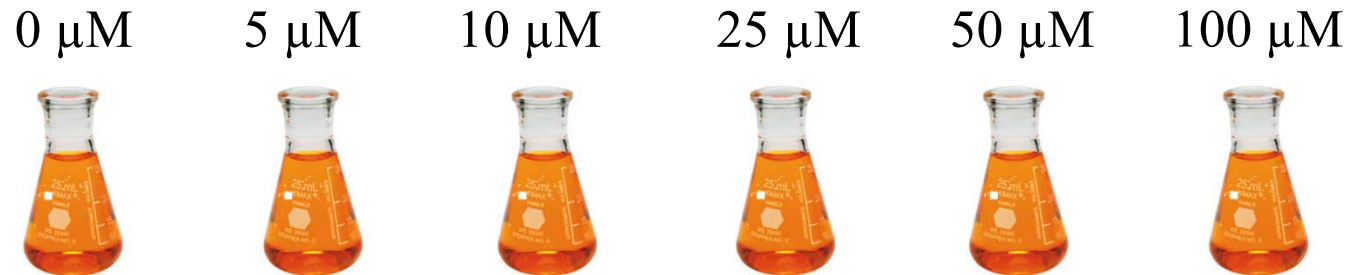
Fytochelatin syntáza

Jak komplexně hodnotit reakci rostliny na přítomnost těžkého kovu?

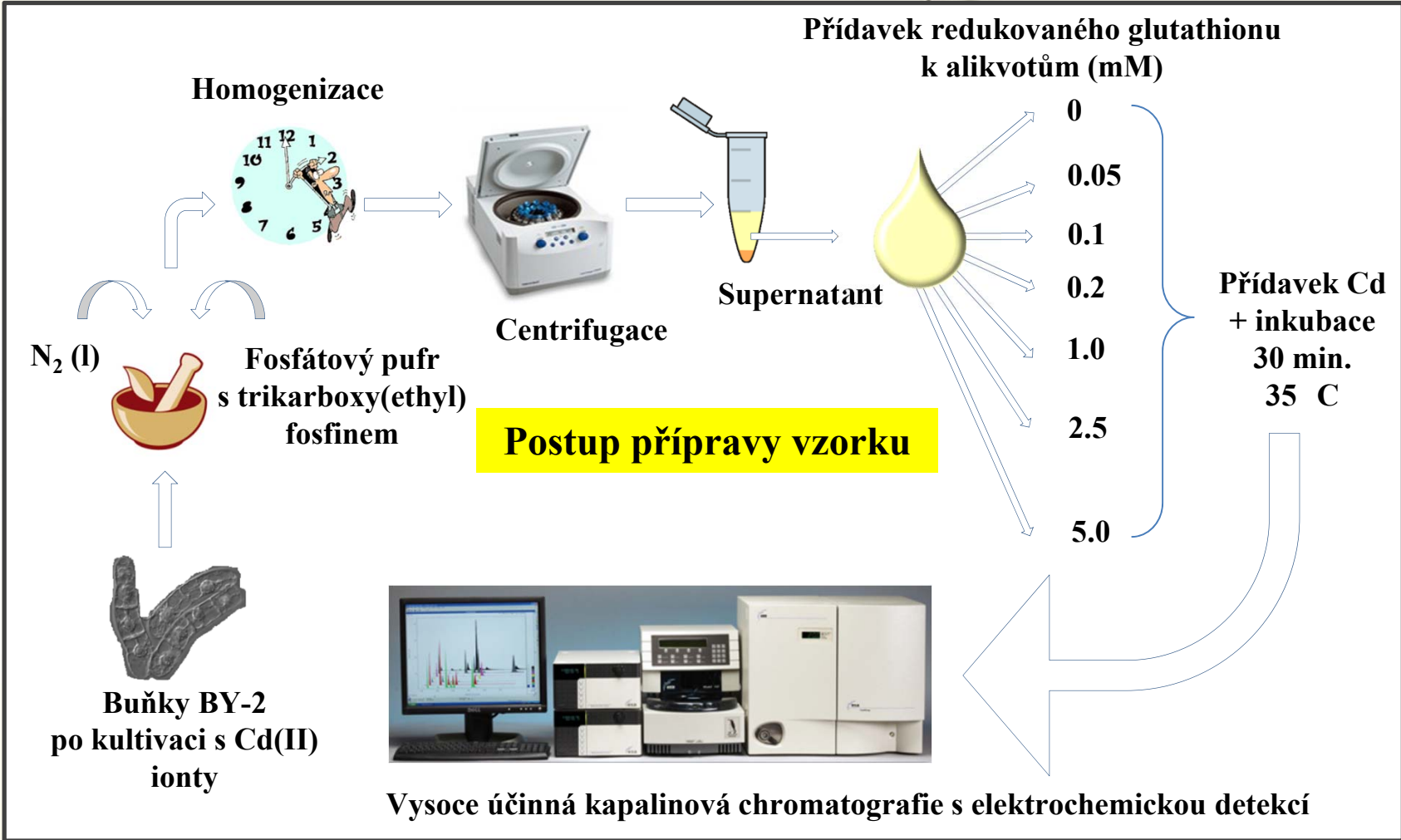
Tabáková BY-2 buněčná line

Kultivace BY-2 buněk s přidavkem různých koncentrací Cd(II) iontů během třídní kultivace v tekutém médiu Murashige and Skoog.

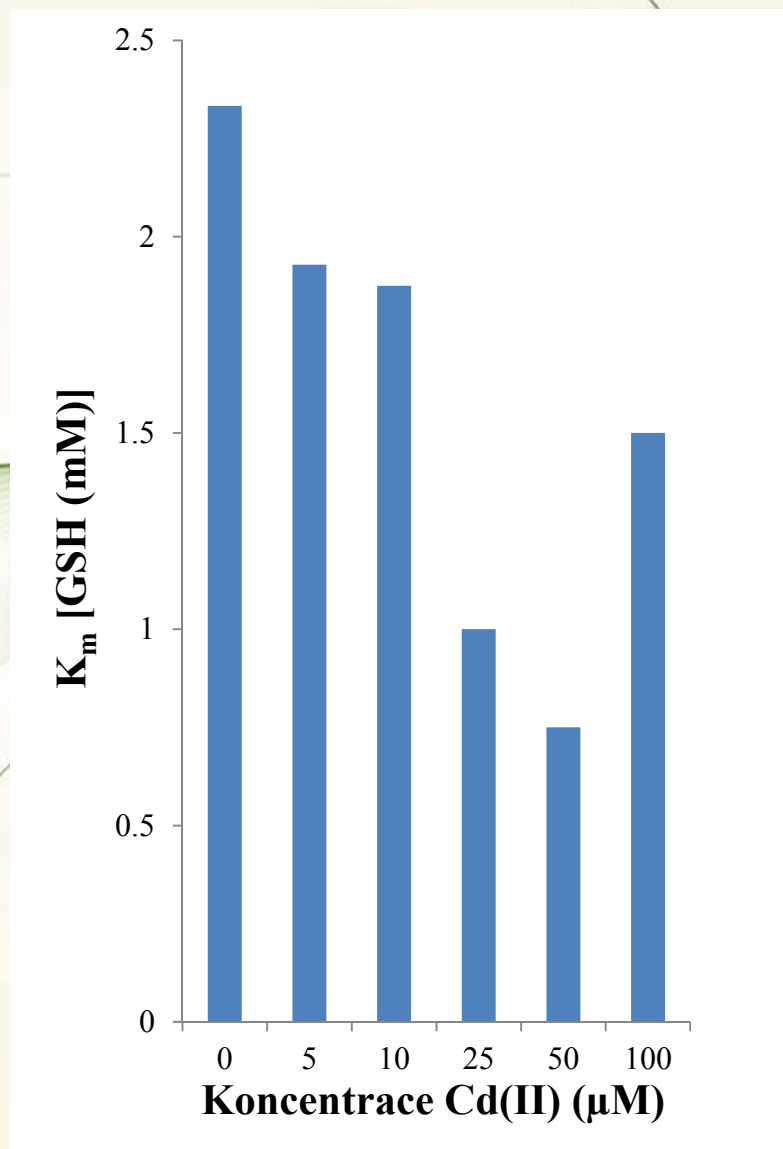

- **Životnost buněk** – stanovena pomocí esterázové aktivity
- **Celkový obsah Cd(II) v BY-2 buňkách** – stanoven pomocí diferenční pulzní voltametrie
- **Obsah fytochelatinu2 jako produktu fytochelatin syntázy** – stanoven pomocí vysoce účinné kapalinové chromatografie s elektrochemickou detekcí

Aktivace fitochelatin syntázy

K_m fytochelatin syntázy

Obsah

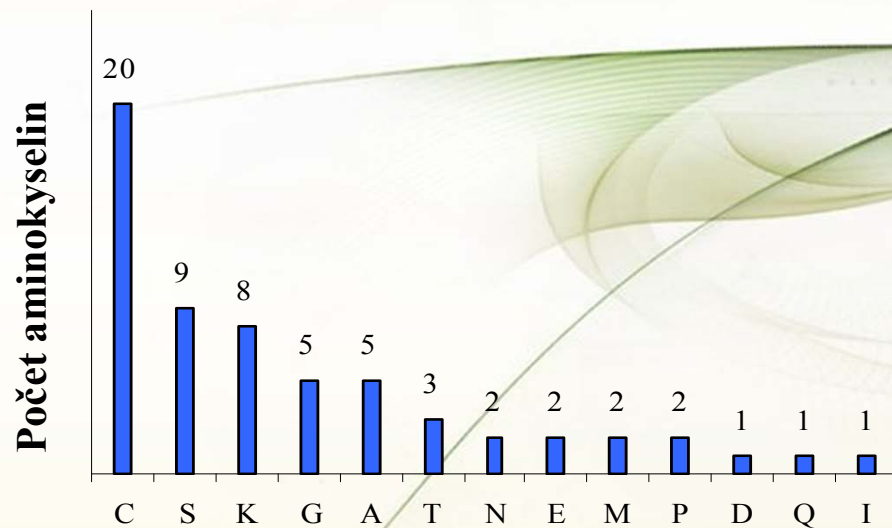
I. Genová exprese

II. Rostlinné obranné mechanismy

III. Živočišné obranné mechanismy

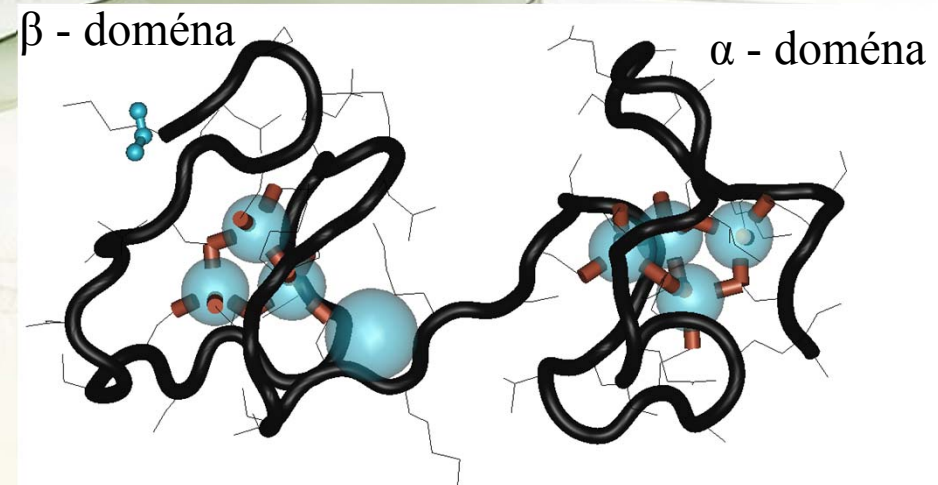
Metalothionein – protein

- Intracelulárny, nízkomolekulárny, na cystein veľmi bohatý protein (6 – 10 kDa).
- Metalothionein sa skladá ze dvoch vazebných domén – α a β .
- N-terminálna časť peptidu – β -doména; tri vazebné miesta pre dvojvalentné ióny.
- C-terminálna časť peptidu – α -doména; štyri vazebné miesta pre dvojvalentné ióny kovů.
- Najčastejšia repetícia: cystein(C)–serin(S)–cystein(C).

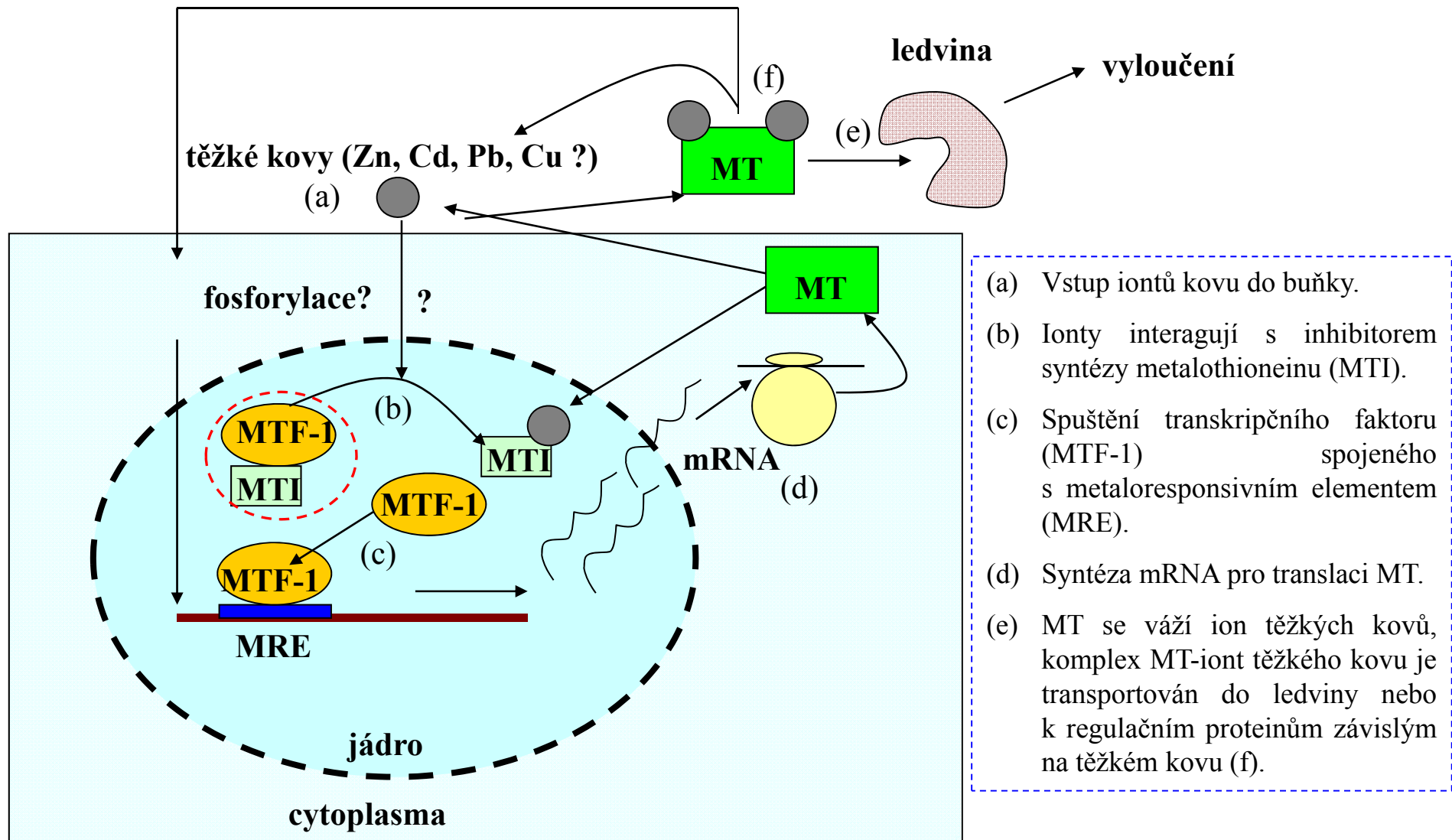

Aminokyseliny

(C – cystein, S – serin, K – lysin, G – glycin, A – alanin, T – threonin, N – asparagin, E – kyselina glutamová, M – methionin, P – prolin, D – kyselina asparagová, Q – glutamin, I – isoleucin)

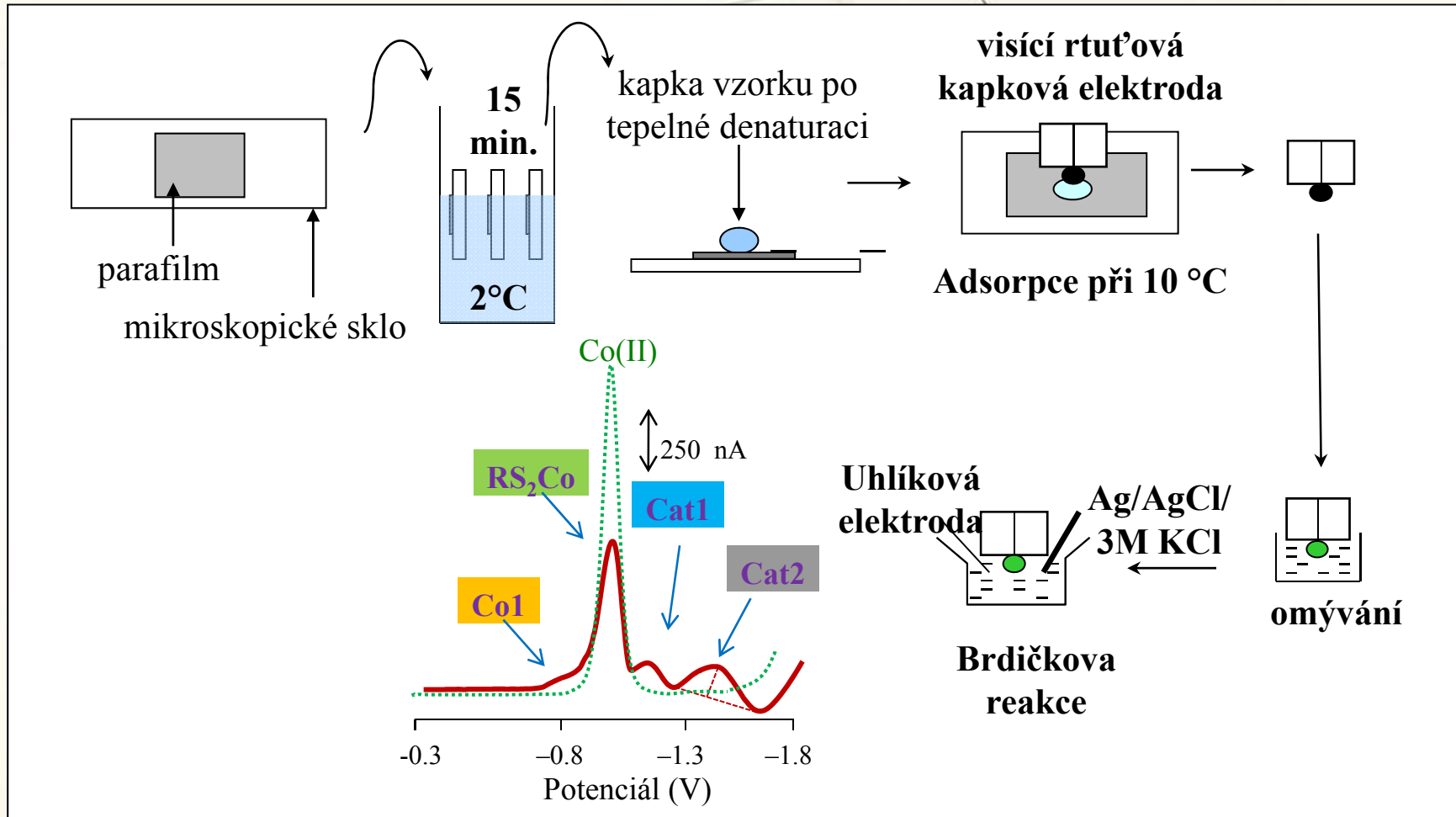
Detoxikace těžkých kovů

- (a) Vstup iontů kovu do buňky.
- (b) Ionty interagují s inhibítorem syntézy metalothioneinu (MTI).
- (c) Spuštění transkripčního faktoru (MTF-1) spojeného s metaloresponsivním elementem (MRE).
- (d) Syntéza mRNA pro translaci MT.
- (e) MT se váží ion těžkých kovů, komplex MT-iont těžkého kovu je transportován do ledviny nebo k regulačním proteinům závislým na těžkém kovu (f).

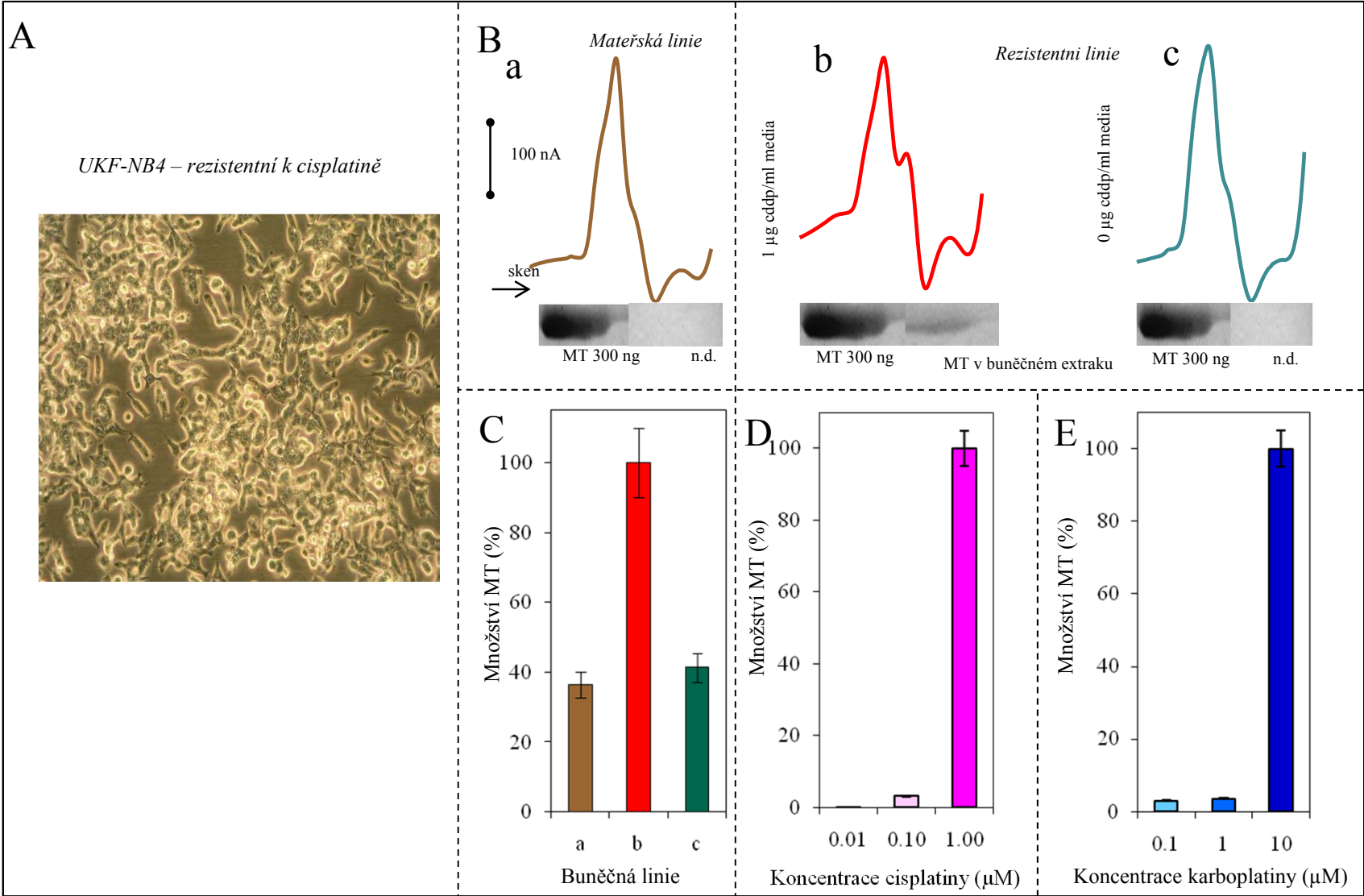
Jak studovat úlohu tohoto proteinu v buňce?

Tepelná denaturace a přenosová technika

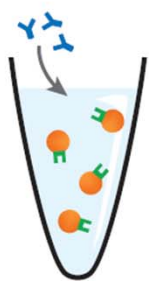
J. Petrova, et al. (2006) *Electrochim. Acta*, 51, 5112-5119.
 V. Adam, et al. (2008) *Sensors*, 8, 2293-2305.

Cisplatina a buněčné linie

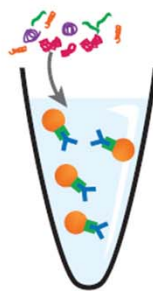

Pokročilé materiály v izolaci metalothioneinu

A. Navázání
protilátek

B. Přidání
vzorku

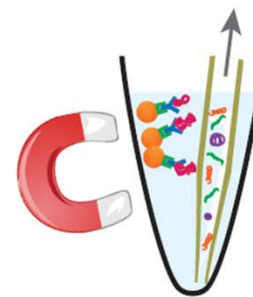
C. Izolace cílové
molekuly

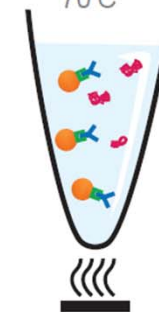
D. Separace
pomocí magnetu

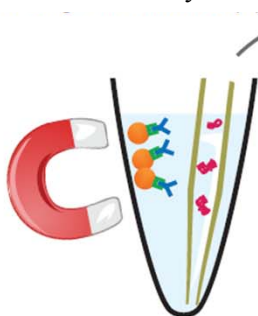
E. Promývání

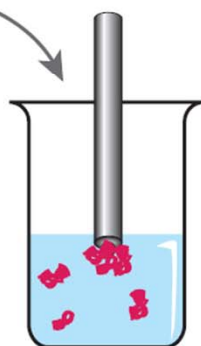
F. Ohřev
70°C

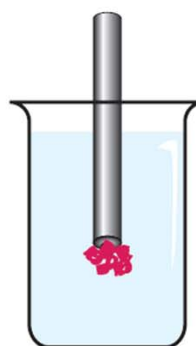
G. Získání cílové
molekuly

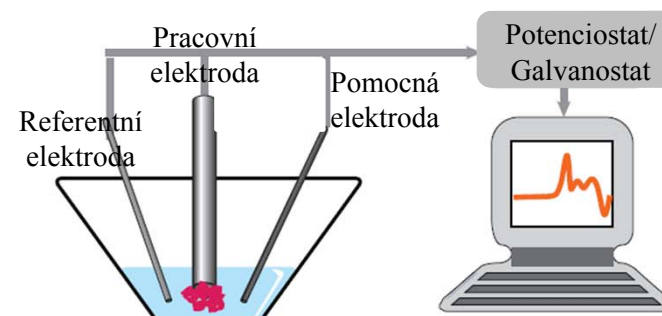
H. Adsorpce na
povrch molekuly

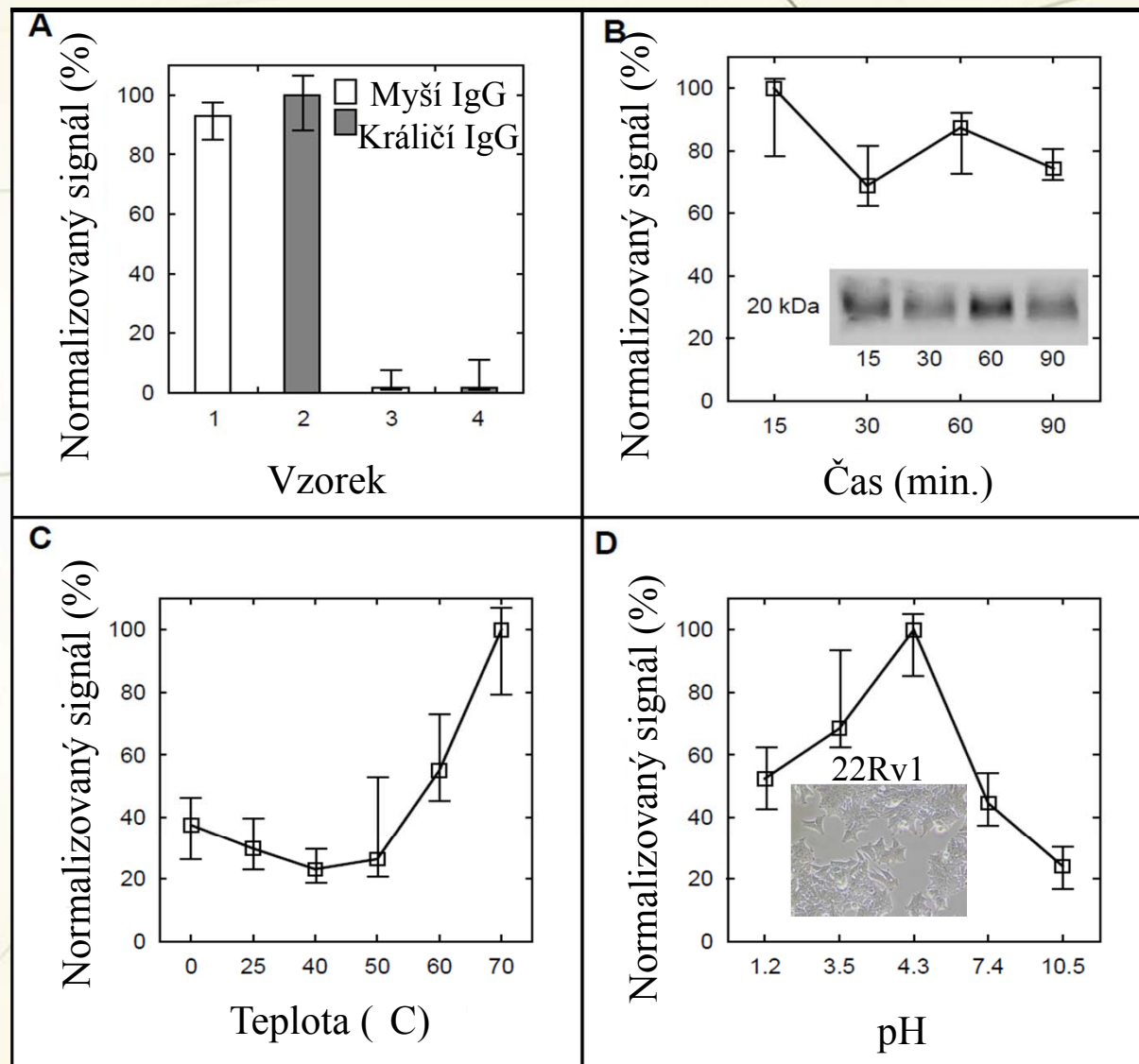
I. Promytí

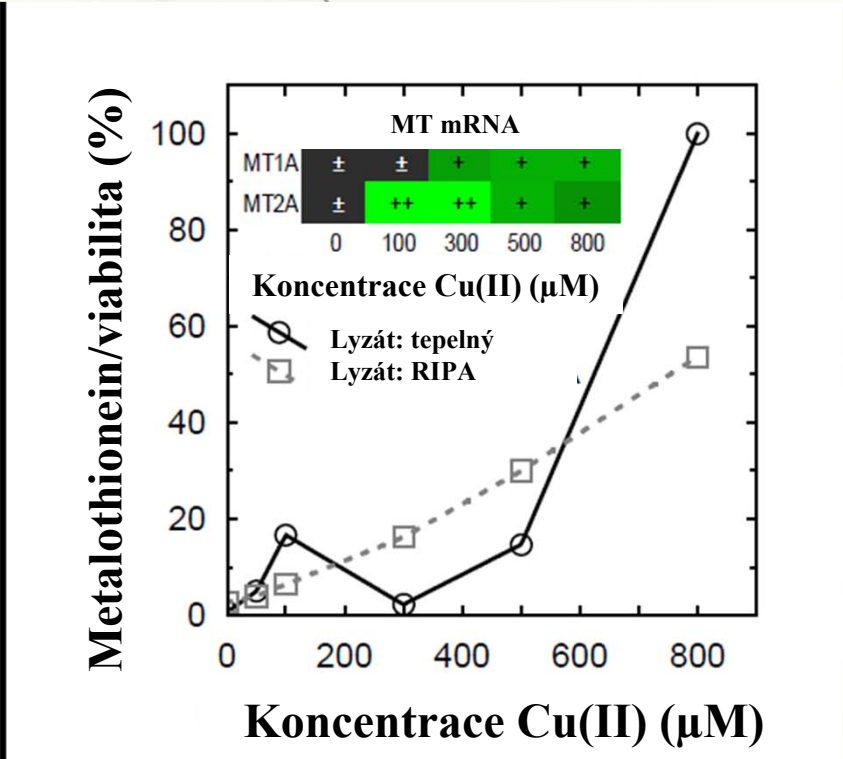
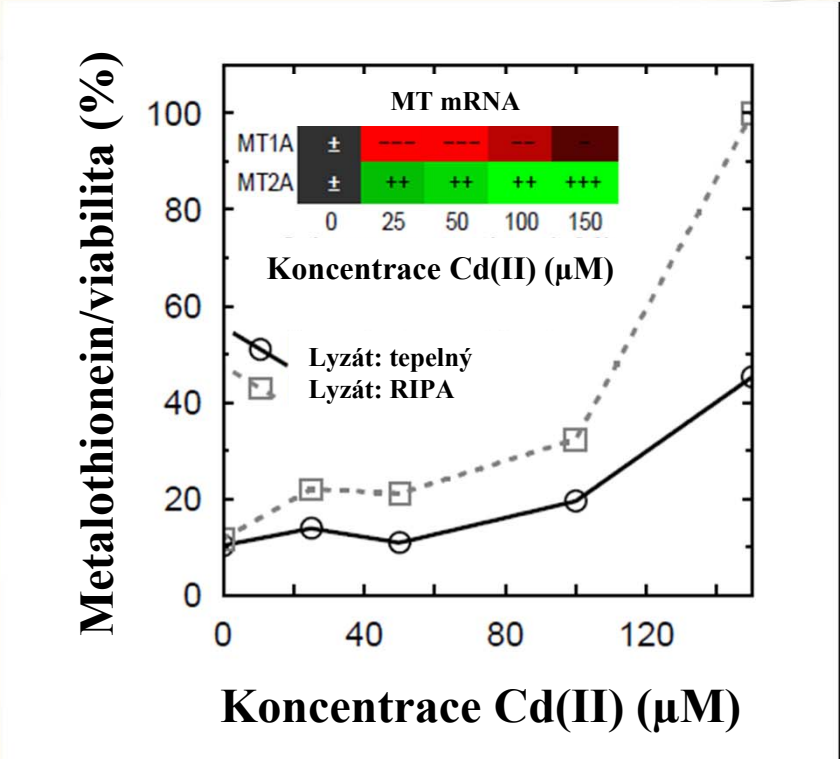
J. Měření

Optimalizace postupu izolace

Analýza prostatické buněčné linie 22Rv1

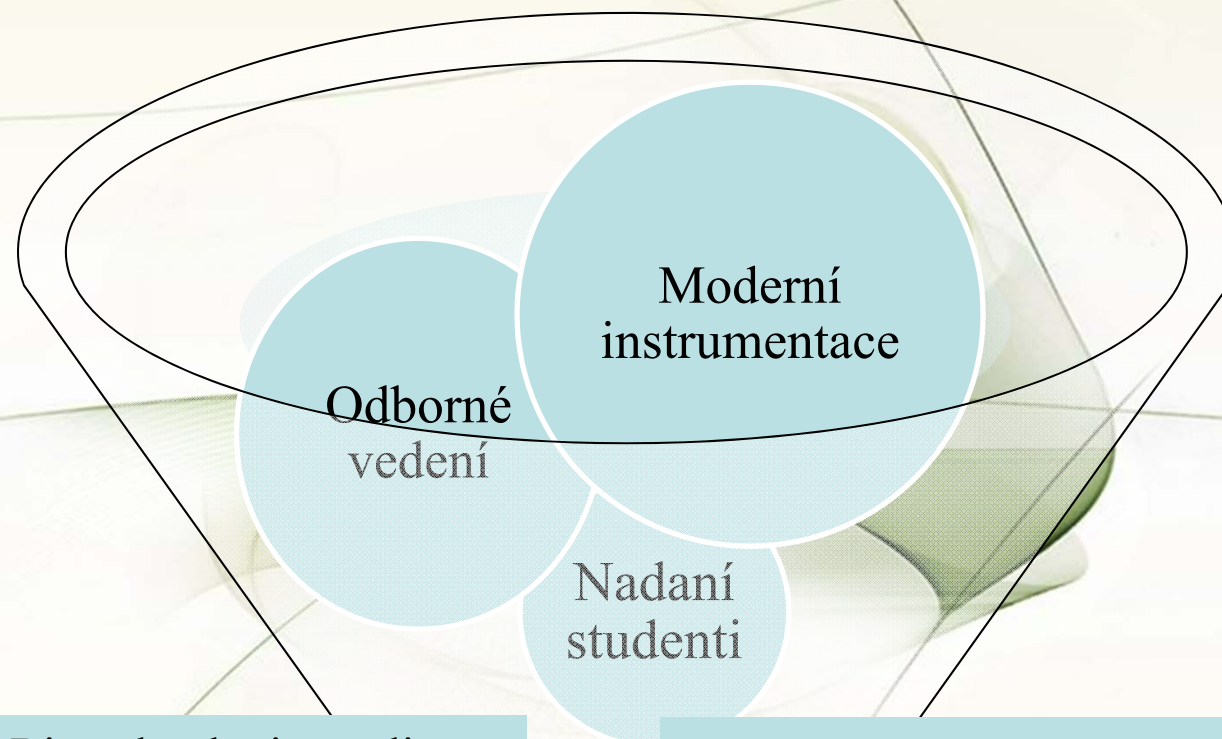
Shrnutí

- ✓ Multi-instrumentální přístup
- ✓ Nové materiály založené na nanotechnologiích
- ✓ *In situ* a on line detekce
- ✓ Praktické aplikace

Pedagogický rozvoj oborů vyučovaných na Agronomické fakultě

- ✓ Využití moderní a robustní analytické, biochemické a biologické instrumentace v základní výuce Anorganické a Analytické chemie a Biochemie.
- ✓ Unikátní přístroje ve specializovaných chemických a biochemických předmětech (Bioanalytická chemie, Biotechnologie životního prostředí, Biosenzory, Biochemické pokročilé praktikum).
- ✓ Bakalářské a diplomové práce.

Pedagogický rozvoj oborů vyučovaných na Agronomické fakultě

Biotechnologie rostlin
Biotechnologie živočichů
Zootechnika

Chemie a technologie potravin
Jakost a zdravotní nezávadnost potravin

Pedagogický rozvoj

Pedagogický rozvoj oboru Zemědělská chemie na Agronomické fakultě

Výchova mladých vědeckých pracovníků

- ✓ Rozvoj izolačních a separačních postupů založených na pokročilých materiálech.
- ✓ Lab-on-chip technologie, aplikace *in situ*.
- ✓ Praktická aplikace, studium biochemických procesů v organismech všech úrovní.

Vědecký rozvoj oboru Zemědělská chemie na Agronomické fakultě

Základní výzkum (grantové projekty národní i evropské)
GA ČR 522/07/0692 „Studium tvorby thiolových sloučenin u rostlin –
uplatnění při remediačních technologiích“
EU 7H10021 „MAS, Nanoelectronics for mobile AAL-Systems“

Zemědělská chemie

Aplikovaný výzkum
NAZV QI91A032 „Výběr
rezistentních genotypů meruněk
k PPV s tržní kvalitou plodů“

Zahraniční spolupráce
John Innes Institute (Prof. Kopřiva)
The estación experimental del
Zaidín (Dr. Ferrol)

Pedagogický a vědecký rozvoj oboru Zemědělská chemie na Agronomické fakultě

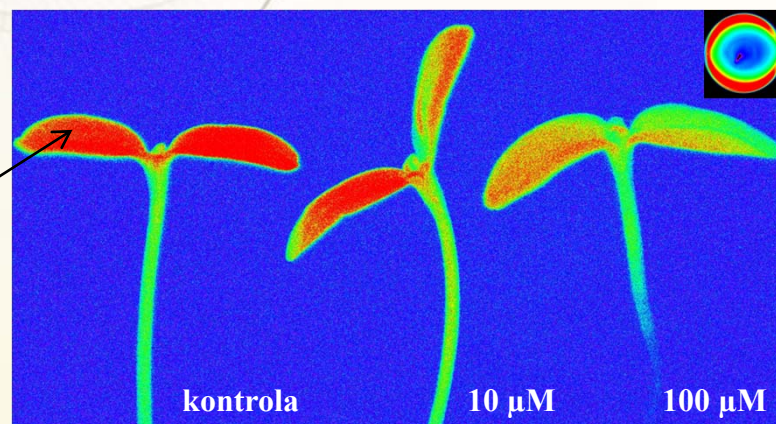
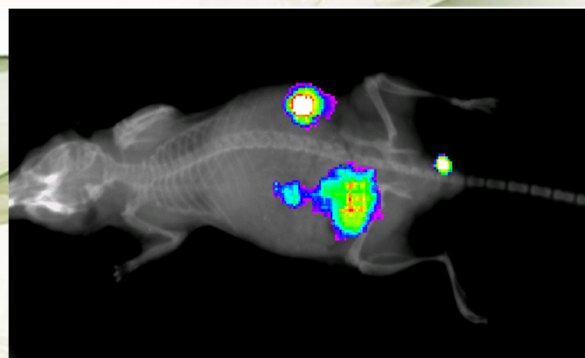
In vivo zobrazovací technologie

<http://www.carestream.com>

Intenzita signálu > 100 000
Excitace (440 nm), Emise (790 nm)

Kvantová tečka – quantum dot, ohraničená oblast polovodiče o průměru kolem 30 nm a výšce 8 nm, schopná v důsledku nižší energie ve srovnání s energií vodivostního pásu okolního polovodiče vázat elektrony. **Důležitou vlastností je také optická schopnost teček se zabarvovat.**

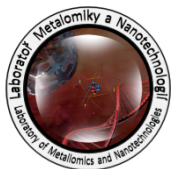

PODĚKOVÁNÍ

Agronomická
fakulta

PODĚKOVÁNÍ

Laboratoř metalomiky a nanotechnologií

Prosinec 2005

Červen 2007

Duben 2008

Duben 2006

Listopad 2007

Září 2010

Květen 2011

Březen 2009

Děkuji za pozornost

